

Els nous sistemes d'emmagatzemament i difusió de la informació aporten nous potencials a les capacitats intel·lectuals.

Llorenç Valverde, catedràtic de Ciències de la Computació i Intel·ligència Artificial, ofereix una reflexió sobre la intel·ligència.

On és la intel·ligència?

Doncs, això, on és la intel·ligència? I que quedi clar que no demano què és la intel·ligència sinó on és. He de dir, però, que la inquietud no m'ha vingut així, de sobte, sense més. Vaig començar a interessar-me per aquesta qüestió tot llegint *Being Digital* (N. Negroponte). El meu interès va augmentar de forma significativa a mesura que avançava en la lectura de *Life After Televisions* (G. Gilder) i ha fet prop de convertir-se en una obsessiva compulsiva després de llegir *Et Dieu créa l'INTERNET*. (Ch. Huitema, C.).

I és que, just avui, tot repassant aquests llibres, m'he adonat que la resposta, si fa no fa, és que la major part de la intel·ligència, ara com ara, és a la punta del dit índex de la mà dreta. Sí senyor, precisament a la punta del dit índex de la mà dreta! De ben segur que molts d'aquells qui hagin pogut arribar fins aquí diran o pensaran que, irreversiblement, he acabat de beure'm del tot el poc enteniment que pogués quedar-me i que, a més a més, això em passa per llegir coses tan rares.

Potser també n'hi haurà de més condescendents i ho atribuiran a malentesos i a certes dificultats de comprensió, sintàctiques (per l'idioma) i semàntiques (pel contingut, és clar). Però no, estic segur que ho he entès bé i, fins i tot, puc provar d'explicar els fets que m'han dut a aquesta conclusió.

D'entrada, hi ha el mestre Negroponte (qui no n'ha sentit a parlar a hores d'ara?) que dedica un

capítol del seu famós –i de lectura inexcusable– llibre a explicar-nos on és la intel·ligència; on viu, per a ser més fidels al text original. La tesi és ben simple i explicada amb un exemple: les emissores tradicionals de televisió constitueixen el paradigma de sistema en el qual tota la intel·ligència es troba en el punt d'origen. Les limitacions que l'espectre de radiofreqüències

“La major part de la intel·ligència, ara com ara, és a la punta del dit índex de la mà dreta”, conclou Llorenç Valverde.

–això que tan pomposament anomenen “amplada de banda”– fa que amb poques emissores s'hagi de satisfer tota la demanda, i és així que allò que decideix el que podem veure en un moment determinat és, de fet, la intel·ligència (?) dels qui dissenyen la programació. Per consegüent, l'única part d'intel·ligència que ens queda als receptors estaria en la capacitat de canviar de canal, i aquesta és una funció que, majoritàriament, confiem a la punta del dit índex de la mà dreta.

Però no tot acaba aquí, d'una

manera tan simple i, perdoneu-me, estúpida. El futur digital que ens descriu el gran mestre promet una televisió digitalitzada per cable –on l'amplada de banda és pràcticament il·limitada–, fet que implica poder tenir una televisió totalment a la carta, és a dir, tallada a mida i amb la programació que cada un de nosaltres vulguem. Sembla, per tant, que la intel·ligència –el seu control– es troba en camí de ser retornada, gairebé en la seva totalitat, als propietaris dels dits que ara la controlen en part. Som, doncs, davant una versió moderna d'allò de “la terra és per a qui la treballa”, però ara aplicat a la intel·ligència. Si això fos tot, possiblement, la millor solució no seria precisament canviar-la, més aviat la solució passaria per deixar la intel·ligència allà on és i aïllar de la resta del món, amb els blindatges adequats, els edificis corresponents.

Però, Gilder, l'autor del segon llibre dels que he esmentat més amunt, referma la idea del trasllat d'una manera clara i contundent, perquè diu que amb la digitalització “la intel·ligència es podria moure des de l'emissora als ordinadors personals casolans i barats”. De fet, les promeses de tots dos gurus van molt més enllà i ens dibuixen un futur on un hom podrà des de casa fins i tot controlar de quina de les càmeres presents a l'esdeveniment vol rebre la imatge. Fantàstic, no? I, sobretot, penseu que això també ho farem amb la punta del dit índex

de la mà dreta, que potser ara no pitjarà un botó d'un comandament a distància, però sí el botó d'una rata. Tant se val, el dit no canvia.

Potser Gilder no és gaire conegut per aquestes contrades nostres, però un cop d'ull al seu llibre deixa entreveure que no és precisament entre els votants de Clinton ni de cap extremista d'esquerres consemblant. Per consegüent, està preocupat per les llibertats i tot allò que defineix l'anomenat *american way of life*, i opina que el sistema actual de televisió centralitzada és una "força corrosiva i aliena al capitalisme democràtic" i que, atès que la *Television is a tool of tyrants (sic)*, el millor que ens pot passar és no deixar "els cervells del sistema a l'estació emissora". No us sembla d'allò més apassionant? Potser per aquestes, i unes altres idees del mateix gruix, Gilder ha merescut els honors de figurar a la portada de la revista *Wired* del mes de març passat.

En resum, el futur passa pels anomenats *teleputers*, paraula formada a partir de *television* i *computer*, i són els estris que ens han de portar la intel·ligència a casa. Els *teleputers* seran barats, com el telèfon i el televisor, però, segons ens prometen, a diferència d'aquests aparells, seran intel·ligents. Amb això, pam enavant pam enrere, coincideix amb l'autor del tercer llibre, Christian Huitema, elegit al 1993 president del IAB, Internet Activities Board. Aquest afirma que el telèfon és un aparell força bàrbar que ens converteix en criats, perquè quan sona tot d'una correm a agafarlo. I això ens ho fa fer un aparell que, des del punt de vista de l'electrònica que s'hi empra, és més simple que una radieta vulgar i corrent.

La mateixa teoria de la televisió que he explicat més amunt val ara per als telèfons: terminals barats que fan que tota la intel·ligència (i complexitat) es concentri a les centrals telefòniques. (No perdeu de vista que, bàrbar i tot, la punta del dit índex de la mà dreta té un paper essen-

cial a l'hora de marcar un número de telèfon.)

En el seu llibre, ben interessant per cert, Huitema sosté que Internet es basa en el principi invers: terminals més sofisticats —els ordinadors personals, o els nous i revolucionaris ordinadors de xarxa, el NC (*Network Computers*) en comptes dels PC— que permeten d'exportar la intel·ligència als marges de la xarxa, és a dir, del centre emissor al receptor. I en tot això, encara és la punta del dit índex de la mà dreta el que ens ha de permetre d'ac-

tivar tota aquesta intel·ligència.

Miquel Àngel, el gran Michelangelo, ho va intuir d'una manera extraordinària quan, a la seva famosa i coneguda representació de la creació del món, dona un paper central precisament a la punta del dit índex de la mà dreta. Una vegada més, ciència, tecnologia, credulitat, religió i futurologia tenen un punt de coincidència. Justament, no podia ser d'una altra manera, és en el lloc on hi ha intel·ligència. Tant de bo.

La limitació de l'espectre radioelèctric fa que amb poques emissores de televisió s'hagi de satisfer tota la demanda. En poc temps, la televisió digitalitzada per cable durà una programació totalment a la carta. (Foto: Arxiu / Rafa Gil)

Llorenç Valverde